

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 29 juni 2021
Ons kenmerk 26/5.11/2021001205
Behandeld door team Communicatie (0592) 36 55 55
Onderwerp: Gevolgen coronacrisis
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Ten tijde van het versturen van onze laatste Statenbrief met betrekking tot de gevolgen van de coronacrisis in maart waren de besmettingsaantallen nog zorgelijk. Versoepelingen waren slechts mondjesmaat aan de orde. Inmiddels staan wij er met elkaar gelukkig een stuk beter voor.

De besmettingsaantallen dalen snel, de vaccinatiegraad stijgt en de versoepelingen zijn versneld ingevoerd. Redenen dus om met een positievere blik naar komende zomer te kijken.

Met deze brief willen wij u, naar wij hopen voor de laatste keer, informeren over de COVID-19-ontwikkelingen in onze provincie.

Veiligheidsregio Drenthe

Het regionaal beleidsteam (RBT), het overleg tussen de Drentse burgemeesters en de commissaris van de Koning, komt nog steeds eenmaal in de twee weken bijeen om landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen in de aanpak van de COVID-crisis te bespreken.

Het algemene beeld in Drenthe is dat:

- ruim meer dan de helft van de volwassen Drentse inwoners is gevaccineerd, dat er zes à zeven besmettingen per dag worden geconstateerd en dat er een daling is van het aantal positieve testen bij alle leeftijdsgroepen;

- zich geen tot weinig excessen voordoen in Drenthe met betrekking tot naleving;
- het gemiddelde aantal inwoners uit Drenthe dat is opgenomen in een ziekenhuis vanwege COVID-19 in de afgelopen week minder dan één persoon per dag is;
- er meer duidelijkheid is gekomen over de geplande versoepelingen rondom evenementen en (sport)wedstrijden.

Op 23 juni 2021 kwam het RBT wederom bijeen en dit overleg werd voornamelijk benut om met elkaar de afstemming te zoeken over:

- ontwikkeling en trends van de besmettingen en vaccinatie in Drenthe;
- het stroomlijnen van de (risicovolle) evenementen;
- de behoefte en wijze om de crisisstructuur langzaam af te schalen.

Economisch Drenthe

De voorspellingen in 2020 schetsten een somber beeld. Afhankelijk van de duur van corona en de lockdown, moest Nederland rekening houden met een enorme groei aan faillissementen, krimp van het BBP van zo'n 8 tot 10% en een forse groei van de werkloosheid. Anno juni 2021 zien wij dat de Nederlandse economie dit jaar ruim de helft sneller groeit dan eerder gedacht. Volgens economen zijn wij al in het derde kwartaal volledig hersteld van de klap die de coronacrisis meebracht.

Steunmaatregelen

De steunmaatregelen van de rijksoverheid hebben de ergste gevolgen van de coronacrisis opgevangen. In Drenthe heeft 30% van de ondernemers gebruikgemaakt van de regelingen, iets minder dan het landelijk gemiddelde, en ruim 20% heeft uitstel belastingen aangevraagd, gelijk aan het landelijk gemiddelde. De mogelijkheid om de landelijke corona Overbruggingslening (COL) aan te vragen is op 16 mei 2021 gesloten. De NOM voerde deze lening uit voor Noord-Nederland met middelen die beschikbaar zijn gesteld door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Er zijn inmiddels in totaal 68 bedrijven in Noord-Nederland geholpen met de COL. In het eerste kwartaal van 2021 zijn er voor Noord-Nederland twaalf aanvragen positief beoordeeld en bekrachtigd door de landelijke beoordelingscommissie. Aan deze ondernemingen is in totaal € 2,2 miljoen verstrekt.

VDG Perspectiefplan

Samen met de gemeenten werken we aan het speerpunt Economie binnen het VDG Perspectiefplan. Een extern bureau is ingeschakeld om een analyse te maken van de economische en arbeidsmarktrends op lange termijn. Het beeld dat ontstaat uit de voorlopige analyse is dat het Drentse mkb verrassend veerkrachtig is. De IBDO-instrumenten werken goed. Daarnaast is er instrumentarium beschikbaar in Noord-Nederland waar Drentse bedrijven volop gebruik van maken. Aanvullend wordt onder andere gekeken naar tools om de digitale transitie nog beter te ondersteunen, eventueel met steun van het Rijk en Europese gelden (REACT EU).

IPO/VNG Herstelplan en dynamische uitvoeringsagenda

In samenwerking met het Ministerie van EZK en de NOM is de afgelopen maanden de governance structuur van de zogenoemde programmerings- en samenwerkingstafels vormgegeven. De thema's lopen uiteen van grote innovatieprojecten rond bijvoorbeeld groene chemie tot voorstellen voor digitalisering van het brede mkb. Ook is er aandacht voor de vrijetijdseconomie en detailhandel in binnensteden. De komende tijd zal doormiddel van meerdere bestuurlijke overleggen de samenwerking tussen Rijk en regio op het gebied van economische zaken en arbeidsmarkt verder worden bestendigd. De verwachting is dat de regio's hiermee een sterkere rol krijgen in het in te dienen Nationaal Herstelplan ten behoeve van het verkrijgen van RRF-gelden (Recovery and Resilience Facility).

Vrijetijdseconomie

Corona zorgde de afgelopen periode voor onzekerheid onder Nederlanders over hun vakantie. Nu de zomervakantie nadert en er steeds meer beperkingen worden opgeheven, zien wij dat het sentiment verandert. Uit de laatste sentimentsmonitor van het NBTC (eind mei) blijkt dat zeven op de tien Nederlanders graag op vakantie willen. Voor wat betreft de zomervakantie kiest de helft voor een Nederlandse bestemming. De resultaten uit de sentimentsmonitor sluiten aan op het Drentse beeld. Het aantal boekingen bij campings en bungalowparken neemt toe. Ervan uitgaande dat het in Drenthe deze zomer gezellig druk zal zijn, verwachten de dag attractieparken een goede zomer te draaien. Dit is wel afhankelijk van de dan geldende maatregelen.

Groepensector in zeer zwaar weer

Daartegenover zien wij dat door de coronacrisis veel bedrijven in de groepensector in zwaar weer verkeren. Door het wegvallen van (een groot deel van) de omzet zijn financiële problemen ontstaan. In 2020 is het voorseizoen voor de meeste bedrijven volledig verloren gegaan en daarna werden zij opnieuw vol getroffen door de tweede lockdown per oktober. Ook in het zomerseizoen 2020, toen er meer mogelijk was, werd er geen normale bezetting en omzet behaald, omdat de consument bijzonder terughoudend was uit angst voor besmetting. Eveneens werden vele arrangementen en overnachtingen door scholen en zorginstellingen (veelal gasten van de groepensector) uit voorzorg geannuleerd. Meerdere ondernemers in de groepensector voelen zich genoodzaakt hun bedrijfsmodel aan te passen of een volledig nieuw bedrijfsmodel te ontwikkelen, omdat de bestaande bedrijfsmodellen naar verwachting niet toekomstbestendig zijn. De nood is hoog. Eind augustus 2020 is door de groepensector bij de provincie aangeklopt. Als gevolg van bestuurlijk overleg en op verzoek van de sector hebben er 25 bedrijfsbezoeken (veelal digitaal) plaatsgevonden om zo op maat advies te geven. Op 12 mei 2021 is een kennisbijeenkomst georganiseerd. Daarnaast heeft de groepensector in samenwerking met Marketing Drenthe een meerjarig marketingplan opgesteld.

Dreiging faillissementen horecasector/personeelstekorten

In de horecasector zijn veel bedrijven overeind gebleven via de NOW-regeling. De angst bestaat dat er, als de aanvragen achteraf worden beoordeeld en geld moet worden teruggestort, alsnog veel faillissementen zullen volgen.

Daarnaast is er sprake van een acuut personeelsprobleem in de vrijetijdsector. Veel werknemers uit onder andere de horecasector hebben elders een baan gevonden. Er heerst daardoor krapte op de arbeidsmarkt. In dit kader wordt in samenwerking met HISWA-RECRON, KHN en Horeca Vakpunt een Drentse imagocampagne gelanceerd om de totale vrijetijdsector als aantrekkelijke werkgever te promoten en in het verlengde hiervan het in de picture zetten van de Leisure-opleidingen.

Arbeidsmarkt

De diverse steunmaatregelen hebben een grote stijging van de werkloosheidscijfers en ook bijvoorbeeld het aantal faillissementen in onze provincie kunnen voorkomen. Recent meldde het UWV dat de economie zich snel lijkt te herstellen en het aantal mensen met een WW-uitkering in rap tempo slinkt. Volledig herstel van de werkgelegenheid verwacht het UWV volgend jaar.

Tegelijkertijd constateren wij wel dat de coronacrisis impact heeft op hoe werk wordt uitgevoerd. Onderzoek toont aan dat drie trends door de coronacrisis zijn versneld, namelijk invoering van thuiswerken en online meetings, de groei van e-commerce en digitalisering. Deze verschuiving lijkt voornamelijk voor rekening te komen van lager-opgeleiden, in beroepen die het traditionele werken ondersteunen.

Werkenden in deze beroepen zullen vaker van baan moeten veranderen. Door samen met de partners van de Scholingsalliantie Noord te investeren in opleidingen en trainingen, onder andere via het project 'Het Noorden leert door', investeren wij in de versterking van hun positie op de arbeidsmarkt. Een belangrijke rol ligt hierbij ook bij de nieuwe regionale mobiliteitsteams van werkgeversorganisaties, vakbonden, centrumgemeenten en het UWV.

Mobiliteit

Het aantal reizigers in het openbaar vervoer herstelt zich sneller dan eerder werd verwacht. Voor het OV-Bureau betekent dit dat er inmiddels gewerkt wordt met opbrengstscenario 3 in plaats van 4 en dat het tekort voor 2022 ook kleiner zal uitvallen dan eerder werd verwacht. Overigens stijgen ook de kosten als het busvervoer wordt opgeschaald.

Op vrijdag 25 juni 2021 heeft het kabinet bekendgemaakt de steunmaatregelen voor het OV tot tenminste september 2022 door te trekken. Het is nog niet te voorzien wat dit betekent voor de dekking van het tekort. Duidelijk is wel dat ook een nieuwe regeling met het Rijk zal vragen om het beperken van de kosten vast te houden. Het OV-Bureau zal in het najaar een herijking van de Begroting 2022 presenteren.

Bij de bediening van onze bruggen en sluizen merken wij dat het soms lastig is om de planning rond te krijgen. In de afgelopen tijd bleek dat relatief veel van de mensen die wij daarvoor in dienst hebben of inhuren op een of andere manier te maken kregen met corona en bijvoorbeeld in quarantaine moesten. Omdat brugbediening niet vanuit huis kan, betekent dit uitval van arbeidskrachten en omdat het om specialistisch werk gaat, is vervanging niet altijd direct te regelen. Tot nu toe is het gelukt om te kunnen bedienen volgens afspraak, maar het zou kunnen gebeuren dat er incidenteel iets langere wachttijden voor de (plezier)vaart optreden.

Een indirect gevolg van corona is dat er wereldwijd een grote vraag is naar grondstoffen. Voor allerlei producten leidt dit tot langere levertijden en hogere prijzen. Ook in onze infraprojecten beginnen wij dit inmiddels te merken. Dit zou op termijn kunnen leiden tot het moeten bijstellen van planningen of budgetten.

Uitvoering Motie Frisse Start

Samen met de twaalf Drentse gemeenten geven wij uitvoering aan uw motie 'Frisse start na corona.' Met ingang van 10 februari 2021 hebben wij de regeling voor het aanvragen van de middelen opengesteld voor de Drentse gemeenten. De motie is een succes gebleken. De gemeenten hebben allen de subsidie met een opgeteld totaalbedrag van € 670.000,-- aangevraagd en beschikbaar gesteld binnen de gemeente. De verleende subsidies zijn beschikbaar gesteld aan organisaties die het geld inzetten voor opstartactiviteiten, wisselend van een vast bedrag van € 350,-- per aanvrager tot een bedrag dat per grote kern beschikbaar wordt gesteld. De meeste gemeenten hebben ervoor gekozen om het bedrag in een subsidieregeling 'Frisse start' onder te brengen, waarbij het bedrag soms zelfs ook nog door de gemeente is verhoogd.

De gemeente Midden-Drenthe was de eerste gemeente die aan de slag ging met een subsidieregeling op basis van de motie. Het enthousiasme onder de inwoners en verenigingen was groot, zelfs zo groot dat er inmiddels voor meer dan de beschikbare € 50.000,-- is aangevraagd. Midden-Drenthe heeft daarop besloten een deel van de aanvragen toe te kennen vanuit de middelen sport en cultuur.

De bijdrage wordt door veel vrijwilligers in de provincie als een bijzondere waardering beschouwd, hoewel het bedrag natuurlijk ontoereikend is om alle coronaschade te herstellen. Begin september wordt de uitvoering van uw motie geëvalueerd met de gemeenten en informeren wij u verder over de resultaten.

Cultuur

In onze brief van 15 juni 2021 hebben wij u om een zienswijze gevraagd op ons voornemen om vrijvallende subsidies voor projecten, evenementen en festivals, die vanwege corona alsnog niet door kunnen gaan, op een andere manier in te zetten voor cultuur. Dat maakt het mogelijk om een aantal projecten te ondersteunen die niet in de Cultuurnota zijn opge-

nomen, maar die wij wel van belang vinden, mede in het kader van de versterking van de cultuursector na de moeilijke coronaperiode. Bij de Bestuursrapportage 2021 zullen wij de bijbehorende begrotingswijziging ter vaststelling voorleggen.

Op 5 juni 2021 mochten de deuren voor het eerst weer open en kwam de cultuursector mondjesmaat weer tot leven. De Drentse culturele instellingen zijn er tot nu toe zonder grote kleerscheuren van afgekomen, mede door de steunmaatregelen van het Rijk, de gemeenten en de provincie. Ook het Kickstart Cultuurfonds heeft een aantal culturele instellingen in Drenthe ondersteund. Wel zien wij dat kleine instellingen en individuele cultuurmakers niet altijd worden bereikt door de reguliere steunmaatregelen.

Om zelfstandig kunstenaars en artiesten, maar ook verenigingen en stichtingen te helpen hun activiteiten op te pakken nu het weer kan, stellen wij vanuit het Drents Noodfonds Cultuur € 150.000,- beschikbaar voor een Cultuurmakersloket. Dit bedrag zal gelijkelijk verdeeld worden over de drie regio's Noord- en Midden-Drenthe, Zuidoost-Drenthe en Zuidwest-Drenthe.

Wij verwachten dit loket binnen twee weken te kunnen openen. Wij maken de drempel zo laag mogelijk, met een eenvoudig aanvraagformulier en beoordeling binnen vier weken. Instellingen die reeds een structurele subsidie van de provincie ontvangen, zijn van deze regeling uitgesloten.

Naast dit Cultuurmakersloket willen wij het culturele leven in Drenthe een extra impuls geven met een financiële bijdrage voor de opstart van activiteiten die in en kort ná de zomer plaatsvinden.

Alle musea die zijn aangesloten bij het Platform Drentse Musea, de musea van provinciaal belang, zes Drentse theaters en het Drents Archief kunnen aanspraak maken op een subsidie. De hoogte van het bedrag per instelling is vooraf bekend en de verlening wordt uitgevoerd op een manier die zo weinig mogelijk administratieve last met zich meebrengt. Het vereiste voor het ontvangen van de subsidie is dat deze (voor het grootste deel) besteed moet worden aan een openingsactiviteit in samenwerking met lokale partijen.

Voor wat betreft de overige podia en bibliotheken willen wij een subsidie van € 10.000,- verlenen aan alle Drentse gemeenten, die de gemeenten vervolgens zelf verdelen. De totale kosten van deze subsidie voor opstartactiviteiten komen op € 300.500,-. Dit kan, net als het Cultuurmakersloket, gedekt worden uit het Drents Noodfonds Cultuur.

Het 'Drents cultuurvaccine', dat u onlangs toegezonden hebt gekregen, biedt een mooie en kleurrijke samenvatting van alles wat Drenthe op cultureel gebied te bieden heeft. En dat is gelukkig weer heel veel.

Erop uit in de Drentse natuur

Corona heeft ons geleerd dat de leefomgeving in Drenthe wordt gewaardeerd door zowel inwoners als toeristen. Nu de cijfers de goede kant op gaan, is er weer steeds meer mogelijk. Veel mensen zullen dan ook weer gaan genieten van de Drentse natuur deze zomer. Dit betekent ook extra drukte in de vakantieperiode; wij hopen dan ook dat deze bezoekers op verantwoorde wijze komen genieten van onze mooie Drentse natuur.

Werken en vergaderen in het provinciehuis

Vanaf maandag 28 juni 2021 is het provinciehuis weer voor iedereen toegankelijk en hebben wij de helft aan werkplekken beschikbaar. Medewerkers wordt gevraagd een goede balans te zoeken tussen thuiswerken en werken in het provinciehuis in afstemming met hun leidinggevenden. Om het deels op kantoor en deels thuiswerken goed te kunnen ondersteunen, ook in de toekomst, is het provinciehuis toegerust met hybride middelen, zoals vergaderruimtes met video-vergadersets. Verder werkt de organisatie met nieuwe laptops, waarmee plaats- en tijdsafhankelijk gewerkt kan worden. Voor u als Staten zullen ook enkele andere ruimtes dan de Statenzaal beschikbaar komen om te video-vergaderen.

Conform de nieuwe richtlijnen gaan wij ook weer provinciale evenementen en bijeenkomsten verzorgen, binnen en buiten het provinciehuis, mits de anderhalve meter gewaarborgd kan blijven. Hiermee kunnen beleidsprocessen op onderdelen ook weer effectiever ondersteund worden. Wij houden er rekening mee dat vanaf eind augustus verdere versoepelingen kunnen volgen, zoals het opheffen van de anderhalvemetermaatregel.

Tot slot

Inmiddels hebben de eerste Statencommissies weer in het provinciehuis plaatsgevonden. Wij zijn erg blij dat wij weer fysiek met elkaar in debat kunnen over al die onderwerpen die voor Drenthe zo belangrijk zijn. Wij hopen dat de komende weken de positieve ontwikkelingen blijven doorgaan. Voor nu wensen wij u allen een goede zomer!

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

mb/coll!

, voorzitter

 , secretaris